

cognitio sensitiua ordinat ad duo. **U**no. n. modo ta i hoibus q̄ i aliis aialib⁹ ordinat ad corpis sustentationē. q̄a p b⁹ modi cognitio onē hoies ⁊ alia aialia uiat nocua ⁊ cōqui rūt ea q̄ sunt necessaria ad corpis sustentatio nē. **A**lio spaliē i hoie ordinat ad cognitio nē intellectuā. vel speculatiuā. v̄l practica. **A**pponē g⁹ studiū circa sēsbilia cognoscen da duplicat pōt eē uitiosū. **U**no. mō i q̄tuz cognitio sēsbiliū n̄ ordiat i aliq̄d utile. sed pot⁹ auertit hoies ab aliq̄d utili considerationē. **U**n̄ **A**ug⁹ dic in x. cōf. **C**anez currēt p̄ lepotē iā n̄ aspectu cū i cēto sit. at hō i agro si casu trāscā auertit me fortassis ab aliqua maḡ cognitōe atq̄ ad se auertit illa uēatio. ⁊ nisi iā mihi d̄mōstrata ifirmitate mea ci⁹ to amoneas uan⁹ hebesco. **A**lio in q̄tū co gnitio sēsbiliū ordiat ad aliq̄d noxiū. sicut inspectio mulieris ordiat ad concupiscendū. et diligēs ingitio eoz q̄ ab aliis sūt ordinat ad detrahēdū. si q̄s aut cognitionē sēsbiliū intēdit ordinare p̄p̄ necitate sustentāde nāe uel p̄p̄ studiū itelligende x̄tatis ē x̄tuosa studiōsitas circa sēsbilē cognitionē. **A**d p̄mū g⁹ dicendū q̄ luxuria ⁊ gula sūt circa delectatiōes cognitiois q̄ sūt i usu rez tāgi / bilitū. s̄ circa delectatiōē cognitiois oīū sē suū ē curiositas ⁊ uocat concupia oculoꝝ. q̄a oculi sūt ad cognoscēdū i sensib⁹ p̄ncipales. v̄n oīa sēsbilia uideri dicūt ut **A**ug⁹ dic in li. cōf. ⁊ sicut **A**ug⁹ ibidē subdit. ex h̄ euis dēt⁹ discernit qd uoluptatis qd curiosita / tis agat p̄ sensu q̄ uoluptas pulchra sua / uia canora sapida leuia sectat. curiositas at etiā his d̄ria tēptādi cā nō ad subēdā mo / lestiā. s̄ expiēdi noscēdiq̄ libidinē. **A**d s̄z dicendū q̄ inspectio spectaculoꝝ uitiosa red dit in q̄tū p̄ h̄ bō sit. p̄nus ad uitia uel lasci uie uel crudelitatis p̄ ea q̄ ibi rēp̄sentantur. **U**n̄ **C**riso⁹ dic q̄ adulteros iuerecūdos cō stituūt tales inspectatiōes. **A**d tertiū dicē dū q̄ p̄spicē facta alioꝝ uel ingrē bono aio uel ad utilitatē p̄p̄riā ut. hō ex bonis opi b⁹ p̄ximī puocēt ad meli⁹. uel etiā ad utili taē illi. ut. s. corrigat si qd ab eo agit uiti ose s̄m regulā caritatis ⁊ d̄bitū officii. ē lau dabile. s̄m illud ad **Deb. x. C**ōsiderate uos iuicē in puocationē caritatis ⁊ bonoꝝ opū. s̄ q̄ aliq̄s itēdat ad cōsiderāda uitia. p̄rioꝝ ad despiciendū uel detrahēdū. uel saltē iuri liē i q̄tādū ē uitiosū. **U**n̄ d̄r. p̄x. 24. **N**e i

fidieris ⁊ queras impietate in domo iusti. neq̄ ualtes requiem eius.

Quod **E**inde consi derādū ē de modestia sc̄dm q̄ cōsistit in extiorib⁹ motib⁹ b⁹ corpis. **E**t circa hoc q̄rūt q̄tuor. **1**o utq̄ in exteriori b⁹ motibus corpis q̄ serio agunt possit esse x̄tus ⁊ uitiū. **2**o utriū possit esse aliq̄ x̄tus circa actiōes ludi. **3**o de p̄cō qd sit i exces su ludi. **4**o de p̄cō ex defectu ludi.

Ad primum sic pro

cedit. **U**idef q̄ i extiorib⁹ motibus corpis nō sit aliq̄ x̄tus. **D**is. n. uirt⁹ p̄tinet ad spū alē aīe decorē. s̄m illd̄ ps. **D**is glia ei⁹ filie regis abint⁹. glo. i. i. cōf. s̄z mot⁹ corpales nō sūt abitus s̄z extius. g⁹ circa b⁹ modi mo t⁹ nō pōt eē uirtus. **1**o. **V**irtutes nō isunt nobis a natura. ut p̄z p̄ p̄m in 2o ethicoꝝ. s̄z motus corpales extiores insūt hoib⁹ a na tura sc̄dm quā qdā sūt uelocis mot⁹ ⁊ qdā tardi mot⁹. ⁊ idē ē de aliis differētis extio / rū motū. g⁹ circa tales mot⁹ n̄ attēdit aliq̄ x̄tus. **2**o. **D**is x̄tus moral⁹ ē circa actiōes q̄ sunt ad alterū sicut iusticia. uel circa passi ones. sicut r̄p̄ntia ⁊ fortitudo. s̄z extiores mot⁹ corpales nō sūt ad alterū usū. neq̄ ē sūt passiōes. g⁹ circa eos nō ē aliq̄ uirtus. **3**o. **I**n oī ope x̄tutis ē studiū adhibendū ut s̄ dicitū ē. s̄z adhibē studiū in dispositiōe e extioꝝ motū ē uitupabile. dic. n. **A**mb⁹ in p⁹ de officiis. **E**t gressus p̄babil⁹ in q̄ sit spēs auctoritatis q̄uitatisq̄ pōd⁹ trāglita / tis uestigiū. ita tam si studiū desit atq̄ affe ctatio. s̄z motus sit pur⁹ ac simplex. g⁹ v̄ q̄ circa cōpositiōes extioꝝ motū nō cōsistat x̄t⁹. **4**o. **E**t d̄ ē q̄ decor hōestatis p̄tinet ad x̄tutē s̄z cōpositiō extioꝝ motū p̄tinet ad d̄ corē hōestatis. dic. n. **A**mb⁹ i p⁹ de officiis. **S**icut molliculū fractū aut uocis sonuz aut gestū cepis n̄ p̄bo. ita nec agrestē aut rusti cū nāz imitemur. effigies ei⁹ forma discipli ne fo ma hōestatis ē. g⁹ circa cōpositiōes exti oꝝ motū ē x̄t⁹. **1**o. **R**o dicēdū q̄ x̄t⁹ moral⁹ cōsistit in h̄ q̄ ea q̄ s̄ hois p̄ rōnē ordinant. **M**anifestū ē at q̄ extiores mot⁹ hois s̄ p̄ rōnē ordiābiles ad ip̄nz. n. rōnis exteriora mēbra mouēt. v̄n manifestū ē q̄ circa hoꝝ motū ordinationē uirtus moral⁹ consistit.

Ordinatio autem horum motuum attendit quatuor ad
duo. Uno quod modo secundum convenientiam persone.
Alio secundum convenientiam ad exteriores personas
negotia seu loca. Unde dicitur Ambrosius in libro de officiis
fictis. Hoc est pulchritudinem viuendi tenere. con-
uenientia cuiusque sexui et persone reddere. et hinc pertinet
ad primum. Quatuor autem ad secundum subditur. hic or-
do gestorum optimus. hic ornatus ad omnes actionem
accommodatus. et idcirco circa hoc motum exteriores motus
ponit Andronicus duo. scilicet ornatum qui respicit
convenientiam persone. unde dicitur quod est circa de-
ces in motu. et bitudinem et bonam ordinationem
que respicit convenientiam ad diuersa negotia et ea
que circumstant. unde dicitur quod est experientia separationis. id est
distinctionis actionum. Ad primum ergo dicitur
quod motus exteriores sunt quedam signa interioris dispo-
sitionis. secundum illud Ecclesiasticus 19. Amictus corporis et
risus dentium et ingressus hominis enunciant de illo.
et Ambrosius dicit in primo de officiis. quod bitus mentis
in corporis statu conuenitur. et non quedam anima est corporis
motus. Ad secundum dicitur quod quis ex naturali
dispositione habeat hominem aptitudinem ad hanc uel ad il-
lam dispositionem exteriorum motuum. tamen quod deest nature
potest suppleri ex industria rationis. unde Ambrosius
dicit in primo de officiis. Morus natura informat si
quod sane in natura uitium est industria emendat.

Ad tertium dicitur quod sicut dicitur est: exterior
res motus sunt quedam signa interioris dispositionis que
precipue attendit secundum anime passionem. et idcirco moderatio
exteriorum motuum requirit moderationem in
exteriorum passionum. unde Ambrosius dicit in primo de officiis.
quod hinc. scilicet ex motibus exterioribus homo cordis nostri
abscondit. aut leuior. aut iactantior. aut tur-
bidior. aut grior. aut constantior et purior et
maturior estimatur. per motum etiam exteriores alii
homines de nobis iudicium capiunt. secundum illud Ecclesiasticus
19. Ex uisu cognoscitur uir. et ab occursum faciei
cognoscitur sensatus. et idcirco moderatio exteriorum
motuum quodammodo ad alios ordinatur. secundum illud
quod Augustinus dicit in regula. In omnibus motibus uisum
nihil fiat quod cuiuscumque offendant aspectus. sed quod
uifam deceat scitatur. Et idcirco moderatio exteriorum
motuum potest reduci ad duas uirtutes quas
philosophus tangit in quarto ethicorum. In quatuor. n. per exteriorum
res motus ordinamur ad alios pertinet exteriorum
motuum moderatio ad amicitiam uel affabilitatem
que attendit circa delectationes et tristitias que
sunt in rebus et factis in ordine ad alios quibus homo
uiuunt. In quatuor. n. exteriores motus sunt signa interio-
rioris dispositionis pertinet eorum moderatio ad x-
puitate xpianitatis. sed quedam aliquis talis se exhibet in

rebus et factis quibus est iterius. Ad quartum
dicendum quod in compositione exteriorum motuum
studium uitupatur per quod aliquis fictione quedam in exte-
rioribus motibus uisum. ita quod interiori dispositioni non
conueniat. ut tamen tale studium adhiberi ut si quod
in eis inordinatum est corrigatur. unde Ambrosius dicit
in primo de officiis. Ars desit. non desit correctio.

Ad secundum sic proce-

dit. Uidetur quod in ludis non possit esse aliquid x-
puitate. Dicitur enim Ambrosius in primo de officiis. Dominus ait: ne uobis
gaudeatis. quia flebitis. non solum ergo philosophus. sed et
omnes locos declinados arbitror. sed illud quod
potest x-uitate fieri non est totaliter declinandum. non
ergo circa ludos potest esse x-uitate. X-uitate est que
deus in nobis sine nobis operatur. ut sicut bitus est. sed
Crisostomus dicit. Non dat deus ludum sed diabolus. au-
di quod ludetes passi sunt: sedit populus manducare
et bibere et surrexerunt ludum. ergo circa ludos non
potest esse x-uitate. Philosophus dicit in primo ethicorum quod
operationes ludum non ordinantur in aliquid aliud. sed
ad x-uitate requiritur ut propter aliud eligens operetur. si-
cut patet per philosophum in primo ethicorum. ergo circa ludos non
potest esse aliquid x-uitate. Sed dicitur quod Augustinus dicit in
2. musice. Uolo tandem tibi parcas. nam sapien-
ter decet interdum remittere actionem rebus agendis in
tertia. sed ista remissio anime a rebus agendis fit per lu-
dicra uerba et facta. ergo bis uti interdum ad sapi-
entem et uirtuosum pertinet. Philosophus etiam ponit uirtu-
tem eutrapelie circa ludos quas nos possumus
dicere iocunditatem. Ad dicendum quod sicut homo
indiget corporali quiete ad corporis refocillatio-
nem quia non potest continue laborare propter hoc quod homo si-
nitam uirtutem que determinatur laboribus proportiona-
tatur. ita et ex parte anime cuius est uirtus finita ad
determinatas operationes proportionata. et idcirco uel
tra motus suum in aliis operationibus se extendit. la-
borat. et ex hoc fatigatur. presertim quia in operationibus
anime similiter et laborat corpus in quatuor. scilicet anima intellec-
tina utitur uirtutibus per organa corporis operationibus.
Sunt autem bona sensibilia conaturalia homini. et idcirco
quia anima ultra sensibilia eleuat operibus rationis ite-
ta. nascitur exinde quedam fatigatio anime. siue homo in-
tendat operibus rationis practice siue speculative
magis tamen si operibus contemplationis intendat. quia per
hoc magis a sensibilibus eleuat. quibus forte in ali-
quibus operibus exterioribus rationis practice maior
labor corporis consistat. in utrisque tamen tanto ali-
quid magis altero fatigatur quanto uehementer
operibus rationis intendit. Sicut autem fatigatio cor-
poralis soluitur per corpus quietes: ita et oportet

q̄ fatigatio aialis soluat p̄ aie getē. ges autē aie ē delectatio. ut s̄ bitū ē cū de passionib⁹ ageret. ⁊ iō remediū ⁊ fatigationez aialem adhibet p̄ aliquā delectationē inmissa intē tione ad insistenduz studio rōnis. Sicut in collationib⁹ patz legit q̄ brūs Jōhes euā gelista cū qdā scādalizaret q̄ eū cū discipulis suis ludētē inuēirēt. dī mādasse unū eoz q̄ arcū gerebat ut sagittā traberet. qd̄ cū pluries fecisset. quesivit utz h̄ cōtinue facē posset. q̄ mīdit q̄ si h̄ cōtinue faceret arc⁹ frāgeret. vñ brūs Jōhes subtilit. q̄ s̄tū anim⁹ boīs frageret si nūq̄ a sua iūctiōe relaxaret. h̄ modi autē dicta uel facta in quib⁹ non q̄rit nisi delectatio aial uocāt ludicra vñ iocosa ⁊ iō ē necesse talib⁹ inēdū uti q̄i ad quā dā aie getē. ⁊ h̄ qd̄ phus dic i 4° ethicoz q̄ i h̄ uite ueritatē qdā reges cū ludo habēt. ⁊ iō oz inēduz aliqb⁹ talib⁹ uti. Circa q̄ in uideēt tria eē p̄cipue cauēda. quoz p̄mū ē p̄ncipale q̄ p̄dicta delecta nō q̄rat i aliqb⁹ opationib⁹ uel h̄bis turpib⁹ nel nociuis. vñ Tull⁹ dic i p° de offi. q̄ unū gen⁹ iocādī ē illiberale petulās flagitiosū obscenū. Aliō autē attendendū ē. ne totalit̄ gūitas aie resolua tur. vñ Amb⁹ dic i p° de offi. Cauēam⁹ ne dū relaxare aīuz uolum⁹ soluam⁹ oēs armoniā q̄i cētū quēdā bonoz opū. ⁊ Tull⁹ dic i p° de offi. q̄ sicut pueris nō oēm ludendi licentiā dam⁹. s̄z eā q̄ ab honestis actionib⁹ n̄ sit aliena. sic in ipso ioco aliqd̄ p̄bi iuge nū eluceat. Tertio autē attendēdū ē sicut ⁊ in oib⁹ humanis actib⁹. ut cōgruat p̄sone t̄pi ⁊ loco ⁊ fm̄ alias circūstātiās debite ordiet. ut. s. sit t̄pe ⁊ honore dign⁹. ut Tull⁹ dic ibi dē. h̄ modi autē fm̄ regulā rōnis ordināt. habet autē fm̄ rōnē opans ē x̄tus moral. ⁊ iō circa ludos pōt eē aliq̄ x̄tus quā p̄bs euter peliā noiat. ⁊ dī aliq̄ euterpelus a bona cō uersione. ga. s. bene uertit aliq̄ dicta ul' facta i solaciū. ⁊ inq̄tū p̄ hāc x̄tutē hō refrenat ab imoderātiā ludoz. sub modestia cōtinēt. Ad primū g° dicendū q̄ sicut dictuz ē: ociosa debēt cōgruē negociis ⁊ p̄sonis. vñ ⁊ Tull⁹ dic i p° rethorice. q̄ q̄n̄ auditores sūt defatigati nō ē inutile ab aliq̄ re noua aut ridiculosa oratore incipe. si t̄i rei dignitas n̄ adimit iocādī facultatē. doctria autē sacra maximis rebus lterdit. fm̄ illud p̄. g. Audis te q̄n̄ de reb⁹ magnis locutura sū. vñ Am b⁹ nō excludit vñ iocū a ueritatē b̄iana

s. a doctria sacra. vñ p̄mittit. s̄ interdū hō nestia ioca ac suauia sint. t̄i ab ecclesiastica abhorret regula. q̄n̄ in scripturis scis nō repim⁹ ea quēadmoduz usurpare possimus. Ad sc̄m dicendū q̄ x̄bū illud Criso. ē i telligendū de illis q̄ inordinate ludis uiuūt. ⁊ p̄cipue eoz q̄ finē in delectatiōe ludi cōstitūit. sicut de q̄busdā dī Sap. 15° estimauērūt eē ludū uitā n̄ram. ⁊ q̄s dic Tull⁹ i p° de offi. Nō ita ḡnati a natura sum⁹ ut ad ludū ⁊ iocū facti eē uideamur. s̄ ad sc̄urita tē poti⁹ ⁊ ad qdā studia grauiora atq̄ ma iora. Ad tertiu⁹ dicendū q̄ ipse opationes ludi fm̄ suā sp̄m nō ordinant ad aliquem finē. s̄z delectatio que in talib⁹ actibus h̄c ordinat ad aliquā aie recreationē ⁊ getē. ⁊ fm̄ h̄ si fiat moderate s̄z uti ludo. vñ Tull⁹ dic i p° de offi. Ludo ⁊ ioco uti qdē s̄z. s̄z si cur somno ⁊ getibus ceteris. tūc cū grauib⁹ seriosisq̄ rebus satisfecerimus.

Ad tertium sic pro

cedit. Uideēt q̄ i supfluitate ludi nō possit esse p̄ctm̄. Illud. n. qd̄ excusat a p̄ctō nō uidet eē p̄ctm̄. s̄z lud⁹ q̄n̄ excusat a p̄ctō. m̄ta. n. si i serio fierēt gūia p̄ctā eēt. que qdē ioco facta uel nulla uel leuia sūt. g° vñ q̄ in supabūdantiā ludi non sit p̄ctm̄. ⁊ s. Dia alia uitia reduciēt ad septem uitia capitalia ut Greg⁹ dic 31° moral. s̄z supabūdantiā i ludis nō vñ reduci ad aliqb⁹ capitaliū uitioz: g° vñ q̄ nō sit p̄ctm̄. ⁊ s. Maxie histrios nes in ludo uidēt supabūdare q̄ torā suā utā ordināt ad ludendū. si g° supabūdantiā ludi esset p̄ctm̄. tūc oēs histriōes eēt i statu p̄cti. peccaret etiā oēs q̄ eoz misterio uerent. nel q̄ cis aliq̄ largirent tāq̄ p̄cti fautores. qd̄ vñ eē falsū. legit. n. i uitis patrū. q̄ btō Paphūtio reuelatū ē q̄ qdā ioculator futurus erat sibi cōsors i uita futura. ⁊ s̄z ē qd̄ sup illō p̄. i. 4°. R̄isus dolore miscebit ⁊ extrema gaudii luct⁹ occupat. dicit glo. Luctus p̄petu⁹. s̄z i supfluitate ludi ē inordinat⁹ risus ⁊ iordinatū gaudiu⁹. g° ē ibi p̄ctm̄ mortale. cui soli debet luctus p̄petu⁹. Ad 2° dicendū q̄ in oī eo qd̄ ē dirigibile s̄z rōnē. supflūū dī qd̄ regulaz rōnis excedit. diminutū autē dī qd̄ deficit a regula rōnis. dicitū ē autē q̄ ludicra siue iocosa x̄ba nel facta sūt dirigibilia fm̄ rōnē. ⁊ iō supflūū i ludo accipit qd̄ excedit r̄gulā rōnis. Qd̄ qdē

pōt eē duplicif. **U**no ex ipfa spē actionū q̄
affumūt in ludū. qd̄ qd̄ iocādi gen^o scdm
Aullū dī eē illibale petulās flagitiōsū ob/
scenū. qñ. s. unū aliqs cā ludi turpib^o uerbis
uel factis. uel ēt bis q̄ uergūt in p̄xiimi no/
cūmētū q̄ de se sūt pctā mortalia. 7 sic patz
q̄ excessus in ludo ē pctm̄ mortale. **A**lio at
mō pōt esse excessus in ludo scdm defectuz
debitaz circūstantiaz. puta cū aliq̄ nūū lū/
do uel ipib^o uel locis indebitis. aut ēt p̄ter cō/
ueniētā negociū seu p̄sone. 7 h̄ qd̄ qñq̄ p̄t
eē pctm̄ mortale p̄p̄ uehemētā affect^o ad
ludū. cui^o delectationē p̄ponit aliqs dilectio
ni dei. ita q̄ d̄ p̄ceptū dei uel ecclie talib^o lu/
dis uti nō refugiat. qñq̄ autē ē peccatū ueni/
ale. puta si aliqs nō tātū afficit ad luduz q̄
p̄p̄ h̄ uelit aliqd̄ d̄ deū cōmittē. **A**d p̄i/
mū g^o dicendū q̄ aliq̄ sūt pctā p̄p̄ solā itē/
tionē. ga. s. in iniuriā alicui^o sūt. quā qd̄ in
rētionē excludit lud^o. cui^o intētio ad delecta/
tionē ferē nō ad iuriā alicui^o. 7 i talib^o lud^o
excusat a pctō uel pctm̄ diminnit. qdā h̄o s̄t
q̄ fm̄ suā spēz sūt pctā. sicut homicidiū for/
nicatio. 7 filia. 7 talia nō excusant p̄ ludum
gnimo ex his lud^o reddūt flagitiōsus 7 ob/
scenus. **A**d secūdū dicendū q̄ sup̄fluitas
in ludo p̄tinet ad leptā leiciā. quā **B**rego^o
dicit eē filiā gule. **U**nde **E**xo. 32° dī. **S**edit
p̄p̄s māducare z bibē z surrexerūt ludere.
Ad tertiuū dicendū q̄ sicut dicit^o ē. ludus
ē necessari^o ad ueruationez hūane uite. ad
oīa at̄ q̄ sūt utilia ueruationi hūane. depu/
rari p̄nt aliq̄ officia licita. 7 iō ēt officiaz bi/
strionū qd̄ ordinat̄ ad solatiū boib^o exhibē/
dū nō ē fm̄ se illicitū. nec sūt in statu pecca/
ti dūmō moderate ludo utant̄. i. nō utendo
aliqb^o illicitis h̄bis uel factis ad ludū. 7 non
adh̄ bēdo ludū negociis 7 ipib^o idebitis. q̄s
uis in rebus hūanis n̄ utat̄ alio officio p̄ cō/
pationē ad alios boies. n̄ p̄ cōparationē ad
seip̄os 7 ad deū alias h̄nt seriosas 7 h̄mo/
sas opationes. puta dū orāt 7 suas passioes
7 opationes cōponūt. 7 qñq̄ ēt paupib^o ele/
mosynas largiūt. vñ illi q̄ moderate eis sub/
ueniūt nō peccāt. s̄ iuste faciūt mercedē mi/
nisteriū eoz eis tribuēdo. si q̄ at̄ sup̄flue sua
i tales cōsumūt uel etiā sustēiāt illos h̄strio/
nes q̄ illicitis ludis utūt peccāt q̄i eoz i pctō
fouētēs. **U**n̄ **A**ug^o dicit sup̄ **J**ohēz. q̄ dōa
re res suas h̄strioib^o uitiū ē imane. nisi for/
tē aliqs h̄strio eēt in extrema necessitate in q̄

esse ei subueniendū. Dicit. n. **A**mb^o in li^o de
offi. **P**asce fame morietē. q̄s q̄s. n. pascendo
hoiem fuare poteris. si n̄ paucis. occidisti.

Ad quartuz sic pro

cedit. **U**n̄ q̄ in defectu ludi nō cōsistat aliq̄d
peccatū. Nullū. n. peccatū infēditē penitēti.
s̄z **A**ug^o dicit de penitēte loquēs. **C**ohibeat
se a ludis a spectacul^o sc̄li q̄ p̄fectā cōseq̄ vlt
remissionis gr̄am. g^o in defectu ludi nō est
aliq̄d peccatū. **N**ullū peccatū ponit in
cōmēdatiōe scōz. s̄z i cōmēdatiōe q̄rūdā po/
nit q̄ a ludo abstinerūt. dī. n. **J**ere. 15°. **N**ō
sedi i sc̄lio ludētū. 7 **J**oh. 3° dī. **N**ūq̄ cū
ludētib^o miscui me. neq̄ cū his q̄ i leuitate
sētus ābulāt p̄cipē me p̄bui. g^o in defectu
ludi nō pōt eē peccatū. **A**ndronic^o po/
nit austeritatē quā inter h̄rutes nūerat esse
bitū fm̄ quē aliq̄ nec afferit aliis delectati/
ones collocutionū. neq̄ ab his recipiūt. s̄z h̄
p̄tinet ad defectū ludi. g^o defect^o ludi magis
p̄tinet ad h̄rute q̄ ad uitiū. **E**z 3° ē q̄ p̄hs
in 2° 7 4° ethicoz ponit defectū in ludo esse
uitiosū. **R**o^o dicendū q̄ oē q̄ ē d̄ rōnē i re/
b^o hūanis uitiosū ē. ē at̄ d̄ rōnez ut aliqs se
aliis onerosū exhibeat. puta dū nihil delect/
tabile exhibet. 7 ēt alioz delectatiōes ipe dicit.
vñ **S**eneca dicit. **S**ic te geras sapiēt q̄ nul/
lus te hēat tāq̄ a p̄erū nec cōtēnat q̄ uilez.
Illi at̄ q̄ in ludo deficiūt. nec ipsi dicit ali/
qd̄ ridiculū. 7 dicitib^o molesti sūt. ga. s. mo/
deratos alioz ludos nō recipiūt. 7 iō tales
uitiosi sūt. 7 dicit duri 7 a gressus ut p̄hs
dicit in 4° ethicoz. **E**z ga ludus ē uitiū p̄p̄
getē 7 delectationē. delectatio autē 7 ges nō
p̄p̄ se q̄rūt i hūana uita. s̄z p̄p̄ cōpationē
ut dī in 2° ethicoz. iō defect^o ludi minus est
uitiosus q̄ ludi sup̄excessus. vñ p̄hs dicit in
9° ethicoz q̄ pauci amici p̄p̄ delectationē
sūt habēdi. ga paz de delectatiōe sufficit ad
uitā q̄ p̄ cōdimēto. sicut paz d̄ sale sufficit
i cibo. **A**d primū g^o dicendū q̄ ga penitē/
tib^o lucr^o indicit p̄ pctis. iō infēditē eis lu/
dus. nec h̄ p̄tinet ad uitiū defect^o. ga h̄ ipsū
ē fm̄ rōnē q̄ in eis lud^o diminnat. **A**d se/
cundū dicendū q̄ **J**eremias ibi loq̄t fm̄ cō/
gruētā t̄pis. cui^o stat^o magis lucrū require/
bat. vñ subdit. solus sedebā quoniā amari/
rudie replesti me. qd̄ at̄ dī **J**oh. 3° p̄tinet
ad ludū sup̄fluū. qd̄ p̄z ex eo qd̄ seq̄t. neq̄
cū his q̄ i leuitate ābulāt p̄cipēz me p̄bui.

Ad tertium dicendum quod austeritas secundum quod est virtus non excludit omnes delectationes. scilicet superfluas et inordinatas. unde videtur pertinere ad astringentem quae plus amicitiam noiat. uel ad euertentem siue iocunditatem. et tamen noiat et diffinit eam sic secundum convenientiam ad temperantiam cuius est delectationes reprimere.

Quoniam deinde considerandum est de modestia scilicet quod consistit in exteriori apparatu. Et circa hoc querantur duo. primum utrum circa exteriorum apparatum possit esse virtus et uirtutum. 2º utrum mulieres peccant mortaliter in superfluo ornatu.

Ad primum sic proceditur.

videtur quod circa exteriorum ornatum non possit esse virtus et uirtutum. Exterior enim ornatus non inest nobis a natura. unde et secundum diuersitates temporum et locorum uariatur. unde Augustinus dicit in 3º de doctrina christiana. quod talares et maicatas tunicas habere apud veteres romanos flagitium erat. nunc autem honesto loco natis non eas habere flagitium est. scilicet sicut philosophus dicit in 2º ethico. naturaliter inest nobis aptitudo ad uirtutes. 6º circa hoc modo non est virtus et uirtutum. **¶** Si circa exteriorum re cultum esset virtus et uirtutum. oporteret quod esset superfluitas in talibus esset uirtuosa et esset defectus uirtuosus. scilicet superfluitas in cultu exteriori non videtur esse uirtuosa. quia sacerdotes et ministri altaris in sacro ministerio preciosissimis uestibus utuntur. sicut etiam defectus in talibus non videtur esse uirtuosus. quia in laude quorundam dicitur ad Hebr. xi. Circumierunt in melotis et in pellibus capris. non 6º videtur quod in talibus possit esse virtus et uirtutum. **¶** Quis virtus autem est theologica aut moralis aut intellectualis. scilicet circa hoc modo non consistit virtus intellectualis quae perficitur in aliquo cognitione uirtutis. sicut etiam nec est ibi virtus theologica quae habet deum pro obiecto. nec est ibi aliqua uirtutum moralium quae philosophus tangit. 6º videtur quod circa hoc modo cultum non possit esse virtus et uirtutum. **¶** Sed 3º. Honestas ad uirtutem pertinet. scilicet in exteriori cultu consideratur quaedam honestas. dicitur enim. Amabimus in parte de offi. Decor corporis non sit affectatus scilicet naturaliter simplex. neglectus magis quam expeditus. non preciosus et albetibus ab inter uestimtis. scilicet coibus. ut honestati uel necessitati nihil desit esse virtus et uirtutum. **¶** 4º dicendum quod in ipsis re-

bus exterioribus quibus homo utitur non est aliquid uirtutum. scilicet ex parte hominis quae imoderate utitur eis. Quae quidem imoderantia potest esse dupliciter. Uno quidem modo per compositionem ad consuetudinem hominum cum quibus aliquis uiuit. unde dicit Augustinus in 3º confes. Quae sunt mores hominum sunt flagitia per motum diuersitate uitae sunt. ut pactum inter se ciuitatis et gentis consuetudine uel lege firmatus nulli ciuis aut peregrini libidine uiolentur. turpis est enim omnis pars uniuerso suo non congruens. Alio modo potest esse imoderantia in usu talium reum ex inordinato affectu uicium. ex quo quicquid contingit quod homo nimis libidinosus talibus utatur. siue secundum consuetudinem eorum cum quibus uiuit siue propter eorum consuetudinem. unde Augustinus dicit in 2º de doctrina christiana. In usu reum abesse oportet libidinem quae non solum ipsa eorum inter quos uiuit consuetudine negetur abuteretur. scilicet est sepe fines eius egressa feditate sua quae inter claustra motum sollempnium latitabat flagitiosissima eruptione manifestat. Contingit autem ista inordinatio affectus tripliciter quatuor ad superabundantiam. Uno modo per hoc quod aliquis ex superfluo cultu uestium hominum gloriam querit. per ut. s. uestes et alia hoc modo pertinet ad quaedam ornatus. unde Gregorius dicit in quodam omelia. Sunt nonnulli qui cultum subtilium preciosarum uestium non putant esse peccatum. quod uel si culpa non esset. nequaquam sermo dei tam uigilanter exprimeret quod diues qui torquebatur apud iseros bysso et purpura indutus fuisset. nemo quippe uestimenta preciosa. s. excedentia proprium statum nisi ad inanem gloriam querit. Alio modo secundum quod homo per superfluum cultum uestium querit delicias secundum quod uestis ordinatur ad corporis fomentum. 3º secundum quod nimiam sollicitudinem apponit ad exteriorum uestium cultum. etiam si non sit aliquid inordinatio ex parte finis. et secundum hoc Andronicus ponit tres uirtutes circa exteriorum cultum. scilicet humilitatem quae excludit intentionem glorie unde dicit quod humilitas est habitus non superabundans in superbiis et perperationibus. et per se sufficientiam quae excludit intentionem deliciarum. unde dicit quod per se sufficientia est habitus contra quod omnia et determinatiua eorum quae ad uitam conueniunt. secundum illud apostoli. i. ad Timotheum. ult. Habentes alimenta et quibus regamus his contenti sumus. et simplicitatem quae excludit superfluum sollicitudinem talium. unde dicit quod simplicitas est habitus contentus his quae contingunt. Et propter hoc defectus sicut potest esse duplex inordinatio per affectum. Uno quidem modo ex negligentia hominis qui non adhibet studium uel laborem ad hoc quod exteriori cultu utatur secundum quod omnia. unde philosophus dicit in 7º ethico